

Notat

Bilag 2. Status på omstillingen af socialpsykiatrien

4. november 2019

Det følgende er den femte status på omstillingen af socialpsykiatrien. Omstillingen er baseret på "Oplæg til omstilling af socialpsykiatrien 2017-2025", som Socialudvalget vedtog den 30. november 2016.

Sagsnummer
2019-0299296

Dokumentnummer
2019-0299296-2

Det overordnede formål med omstillingen er, at alle københavnere med psykiske lidelser får mulighed for at leve værdige, meningsfulde og selvstændige hverdagsliv. Omstillingen skal derudover medvirke til at styrke det faglige arbejde i socialpsykiatrien og sikre høj kvalitet i indsatserne.

Omstillingen er opdelt i fem overordnede spor med en række forskellige delprojekter (se bilag 1). De fem bilag er:

- Fælles fagligt fundament med fokus på borgernes recovery-proces gennem rehabilitering
- Flere borgere med selvstændige liv i egen bolig og tidlig indsats
- Specialiserede tilbud til borgere med særlige behov og udfordringer
- Flere botilbudspladser til borgere med psykiske lidelser
- Bedre, moderne og tidssvarende boliger til borgerne.

Socialforvaltningen justerer løbende omstillingsplanen og afslutter eller tilføjer nye delprojekter. Nedenfor gives en kort status på de forskellige spor og delprojekter.

Fælles fagligt fundament med fokus på borgernes recoveryproces gennem rehabilitering

Et væsentligt spor i omstillingsplanen handler om at skabe et fælles fagligt fundament i socialpsykiatrien, så indsatserne baseres på en mere rehabiliterende tilgang og i højere grad understøtter borgernes recoveryproces.

Grundfortællingen og faglig guide

Grundfortællingen for den københavnske socialpsykiatri, der blev lanceret i oktober 2017, er forsat den overordnede strategi for arbejdet i socialpsykiatrien. Grundfortællingen er siden suppleret med en faglig guide om rehabilitering, som er et praksisnært redskab til medarbejdere og ledere. Der arbejdes fortsat på at implementere de to

Center for Socialpolitik og
Udvikling
CSU - Voksne og Udvikling
Bernstorffsgade 17
1577 København V

EAN-nummer
5798009683052

produkter i praksis, og de vil også blive brugt i forbindelse med etableringen af en nye centerstruktur i socialpsykiatrien.

Den nye struktur træder i kraft ved årsskiftet, og centrene vil fremover være organiseret efter faglige ansvarsområder i stedet for geografiske områder. Socialudvalget blev orienteret om den nye centerstruktur den 30. august 2019.

Det er blandt andet tanken, at den nye centerstruktur skal medvirke til at gøre arbejdet med at implementere grundfortællingen og den faglige guide mere fokuseret på netop de behov og udfordringer, som borgerne har.

Uddannelsen i recovery og rehabilitering

Forvaltningen har etableret en uddannelse i recovery og rehabilitering. Halvdelen af alle medarbejdere og ledere i socialpsykiatrien, svarende til 22 hold, har nu gennemført uddannelse.

Uddannelsen løber over otte dage, og deltagerne udfylder sidste dag et spørgeskema om uddannelsen. Deres svar viser fortsat en stor grad af tilfredshed med det faglige indhold, den pædagogiske form, underviserne og de blandede hold, der bidrager til udveksling af praksiserfaringer på tværs af tilbud samt udfører- og myndighedsområdet.

Socialforvaltningen evaluerer desuden medarbejderne og ledernes oplevelse af uddannelsen seks måneder efter, at de har afsluttet uddannelsen. Formålet er blandt andet at få et indblik i, om deltagerne får omsat deres læring til praksis. De første 16 hold har svaret på evalueringen, der viser, at de oplever rehabilitering som et meningsfuldt fagligt fundament. Samtidigt tegner svarerne også et billede af, at det for en række medarbejdere og ledere er en udfordring at oversætte den teoretiske viden til konkrete handlinger i praksis. Forvaltningen arbejder derfor på at øge omsætningen af læring på forskellig vis. Dette beskrives nedenfor.

Ledelse, læring og implementering af fælles fagligt fundament

Der arbejdes fortsat på at understøtte ledernes vigtige rolle i implementeringen af det fælles faglige fundament blandt andet gennem afholdelse af fællesmøder for ledere med fokus på erfaringsudveksling, ideudvikling og sparring. Der er desuden iværksat faglig og ledelsesmæssig understøttelse af den lokale implementering i hvert socialpsykiatrisk center, og hvert socialpsykiatrisk center og Psykiatrienheden arbejder med forskellige tiltag, der skal understøtte implementeringen.

Evaluering og løbende tilpasning af omstillingsplanen

Socialforvaltningen har udarbejdet et koncept for en løbende evaluering af omstillingen, der blandt andet skal undersøge, om der er

fremdrift i implementeringen, og om omstillingen har de forventede effekter. Der er til evalueringen opstillet en række mål, og der følges blandt andet med i, hvordan borgerne selv oplever forandringerne. Det sker blandt andet i de fælles brugertilfredsundersøgelser, hvor der spørges til borgernes oplevelse af ensomhed og livskvalitet. I forbindelse med etablering af de nye centre på socialpsykiatriområdet vil der ligeledes blive opstillet mål i hvert center for succeskriterier på borgerniveau, som der vil blive fulgt op på.

Evalueringen er inddelt i en række loops af ca. seks måneders varighed. Det første loop, der har haft fokus på implementering, er afsluttet i efteråret 2019, og resultaterne viser, at der er forskel på, hvor langt de forskellige tilbud og enheder er kommet med implementeringen af en rehabiliterende praksis. På nogle tilbud ses væsentlige forandringer, f.eks. i medarbejdernes sprogbrug, deres tilgang til borgeren og den faglige refleksionspraksis, mens andre tilbud er kommet knap så langt.

Fokus i det kommende loop er ledelse, og der skal blandt andet ses på, hvad der virker og under hvilke betingelser, så den faglige ledelse i socialpsykiatrien kan styrkes.

Flere borgere med selvstændige liv i egen bolig og tidlig indsats

I dette spor arbejdes der på, at flere borgere med en psykisk lidelse skal have mulighed for at leve et selvstændigt liv i egen bolig fremfor et liv på et botilbud. Derudover skal en tidlig indsats forebygge, at borgerne får brug for mere indgribende støtte og indsats.

Flexibel bostøtte til borgere i egen bolig

Som alternativ til at bo på et botilbud har forvaltningen opstartet indsatsen "flexibel bostøtte", og aktuelt får 38 borgere den fleksible bostøtte. Tilbuddet med bostøtten er efterspurgt, og der er aktuelt en venteliste på otte borgere, og flere ansøgninger er på vej.

Flere borgere fra botilbud til egen bolig med CTI-støtte

Socialforvaltningen er ved at implementere et projekt, hvor borgere tilbydes støtte efter metoden Critical Time Intervention (CTI) i forbindelse med overgangen fra botilbud til egen bolig. Projektet udspringer af et investeringsforslag. Fra marts til ultimo oktober 2019 er 41 borgere indskrevet i CTI-projektet. CTI-støtten tilbydes i ni måneder.

De første forløb nærmer sig deres afslutning, og det er erfaringen, at borgerne tager ansvar og i overvejende grad ikke længere har behov for støtte efter servicelovens § 85. De få borgere, der har fortsat har et støttebehov, bliver indstillet til det, mens de er i CTI-forløbet.

Projektet løber frem til slutningen af marts 2020, og der vil blive udarbejdet en evaluering. Forvaltningen påtænker at udarbejde et nyt investeringsforslag til Budget 2021.

Grib København - med fokus på tidlig indsats

Siden sidste status på omstillingen har Socialforvaltningen opstartet Grib København (tidligere kaldet Københavnermodellen). Tilbuddet er etableret efter servicelovens §§ 82 a, b og d, som trådte i kraft i 2018. Formålet er, at støtten til borgerne matcher deres aktuelle behov og livssituation, og at støtten gives med et rehabiliterende sigte og efter princippet om den mindst indgribende indsats. Det sker bl.a. igennem en hurtigere afklaring af borgernes støttebehov.

Grib København skal hjælpe borgerne med at benytte sig af aktivitets- og samværstilbud samt frivillige tilbud, så de får mulighed for at indgå i sociale-, lærings- eller frivillige fællesskaber og danne netværk. Medarbejdernes opgave er at have dialog med borgeren om behovet for støtte og ønsker om forandring og herudfra lave en samarbejdsaftale om de opgaver, der skal arbejdes med, og som giver nye handlemuligheder for borgeren. Der er også ved at blive etableret gruppebaserede forløb, der kan bidrage til, at borgeren kan dele erfaringer med andre borgere.

Grib København skal fra primo 2020 være tæt samarbejdspartner med to fondsstøttede projekter. Det ene projekt er 'Håb og selvbestemmelse i hverdagslivet', der har til formål at metodeudvikle og dokumentere effekten af en civilsamfundsbaseeret tidlig peer-indsats. Projektet ledes af Det Sociale Netværk og SIND. Det andet projekt er 'Getting Back', der er et projekt mellem brugerforeningen Outsideren og Huset for Psykisk Sundhed. Formålet med projektet er bl.a. at øge handlekraft og fremme personlig recovery, danne netværk, fremme en positiv identitetsfølelse og skabe mening i tilværelsen.

Grib København har indtil nu været i kontakt med ca. 120 borgere. Tilbuddet vil løbende blive evalueret.

Specialiserede tilbud til borgere med særlige behov

Socialforvaltningen arbejder i omstillingen på at omdanne flere af de nuværende tilbud i socialpsykiatrien til mere specialiserede pladser til borgere med særligt komplekse og sammensatte behov.

Specialisering af botilbuddet Granvej i 2019

Forvaltningen har i løbet af 2019 arbejdet på at omdanne Granvej til at et specialiseret botilbud til borgere med en psykisk lidelse, komplekse problemstillinger og et samtidigt misbrug, fx igennem kompetenceudvikling af medarbejderne. Derudover deltager Granvej i Socialstyrelsens projekt om voldsforebyggelse. Der er aktuelt 40 botilbudspladser på botilbuddet Granvej.

Arbejdet med at specialisere Granvej beskrives nærmere i bilag 3.

Borgervænget som specialiseret ungetilbud i 2019

Socialtilsynet godkendte i februar 2019 en ændring af målgruppen for botilbuddet Borgervænget, så det nu er et specialiseret botilbud til unge mellem 18-30 år med komplekse psykosociale problemstillinger og ikke-psykotiske lidelser. Tilbuddet er også målrettet unge med et misbrug af hash, alkohol og andre rusmidler.

I løbet af 2019 er de beboere, der ikke var i den nye målgruppe, fraflyttet tilbuddet og nye beboere i målgruppen er flyttet ind.

Medarbejdergruppen er udvidet, og der har været fokus på kompetenceudvikling. Specialiseringen af ungetilbuddet er således gennemført, og der arbejdes videre med løbende at kvalificere tilbuddet til den nye målgruppe.

Flytning af beboerne på botilbuddet Glasvej i 2019

Socialudvalget besluttede den 14. november 2018, at botilbuddet Glasvej, der ligger på Granvejs-grunden i Bagsværd, skal lukkes, og at borgerne skal flyttes til andre tilbud. Processen med fraflytningen fra Glasvej er som planlagt afsluttet, og botilbuddet er nu lukket.

Et nyt Glasvej

Socialudvalget tog den 25. april 2018 til efterretning, at byggeprojektet på Brofogedvej/Glasvej blev opgivet. Samtidig godkendte udvalget, at projektet skulle udbydes til de almene boligselskaber på ny. Projektet har været i udbud, men forvaltningen har besluttet ikke at gå videre med det indkomne forslag, da borgere med psykiske lidelser ville have vanskeligt ved at betale huslejen i budet. Derfor overvejer forvaltningen aktuelt at ændre pladserne til boliger efter serviceloven, såfremt der er behov for boligerne. Der vil blive forelagt en indstilling for Borgerrepræsentationen med et forslag til en endelig beslutning.

Flere botilbudspladser til borgerne

Socialforvaltningen har et særligt fokus på at overholde kommunens forsyningsforpligtelse og arbejder derfor på at nedbringe ventetiden til botilbud. Ved sidste status på omstillingen var nettoventelisten på psykiatriområdet på 97 borgere. Pr. 15. oktober er nettoventeliste på 122.

Der er igangsat en række initiativer til at nedbringe ventelisten. Bl.a. følges ventelisten til botilbud tæt i visitationsudvalget på botilbuds- og hjemmevejlederområdet.

I forbindelse med omstillingen er der igangsat flere omlægninger af botilbud, som også påvirker ventelisten i begge retninger. Blandt andet er forvaltningen i gang med at nedskalere antallet af botilbudspladser på Boserupvej til det planlagte antal på 106 pladser, lukning af botilbuddet Lygtens 26 pladser, den nylige lukning af Glasvej mv. En stor del af beboerne fra disse tilbud er blevet tilbudt og skal tilbydes en ny botilbudsplads. Derudover er der påbegyndt en række delprojekter,

der skal øge kapaciteten på botilbudsområdet. Disse beskrives nedenfor.

Åbning af botilbud i Nansensgade

Socialtilsynet godkendte i marts 2019 målgruppen for botilbuddet Nansensgade med ni botilbudspladser. Tilbuddet er til borgere mellem 18-30 år med psykosociale problemstillinger af middel karakter. Nansensgade er en erstatning for nogle utidssvarende bofællesskabspladser.

I løbet af 2019 er der flyttet unge ind i botilbuddet. Pladserne er nu fyldt op, og der arbejdes målrettet mod, at de unge på sigt bliver i stand til at bo i selvstændig bolig og varetage job eller anden beskæftigelse.

Botilbuddet Orienten

I 2013 blev der afsat midler til at etablere 12 pladser som led i modernisering af bofællesskabsområdet til unge borgere med psykiske lidelse i den nye bydel Nordhavn. Byggeriet forventes færdigt ved årsskiftet, hvorefter det skal gøres klar til at tage imod borgere. Forvaltningen afventer pt. Socialtilsynets godkendelse af tilbuddet. Det forventes, at der kan flytte beboere ind i tilbuddet i starten af 2020.

17 nye pladser på etagen over Borgervænget i 2021

I Budget 2019 blev der afsat midler til en anlægsbevilling, og siden har forvaltningen arbejdet på at etablere 17 ekstra pladser på Hans Knudsens Plads (3. sal) på etagen over ungetilbuddet Borgervænget. Projektet er i gang, men på grund af forlænget byggesagsbehandlingstid er ibrugtagningen udskudt fra juni 2020 til primo 2021. Målgruppen forventes at være unge med en psykisk lidelse.

Nye botilbud som følge af behovsanalysen - 89 pladser

I Budget 2019 blev der også afsat en planlægningsbevilling til et nyt botilbud på 35 pladser på Beauvaisgrunden, der hænger sammen med opførelsen af en svømmehal og et plejecenter. Det har ikke været muligt at anskaffe det nødvendige anlægsmåltal i 2019-2021 til at igangsætte planlægningsfasen. Planlægningsfasen er derfor udskudt og vil tidligst blive påbegyndt i 2022.

Der blev desuden givet en anlægsbevilling til nøglefærdigt byggeri i Sydhavnen med plads til 2x27 pladser. Opførelse af botilbuddet forudsætter en politisk godkendelse af en købsaftale. Såfremt kommunen kan indgå en købsaftale med den private udvikler, er det forventningen, at købsaftalen forelægges Borgerrepræsentationen ved udgangen af 2019/primo 2020. Ibrugtagningen af botilbuddet forventes at ske ultimo 2022 med forbehold for, at der endnu ikke foreligger en tidsplan.

Bedre, moderne og tidssvarende boliger til borgerne

Socialforvaltningen arbejder i forbindelse med omstillingen på en række moderniserings- og renoveringsprojekter, der skal skabe bedre og tidssvarende fysiske rammer på tilbuddene, så de i højere grad understøtter borgernes recoveryproces.

Modernisering af Stubberupgård

Moderniseringen er i gang, og det forventes fortsat, at den er færdig i løbet af 2021.

Helhedsrenovering af Thorupgården

Helhedsrenoveringen kræver, at alle 112 beboere på tilbuddet genhuses i en midlertidig periode. Genhusningen er påbegyndt, og det forventes, at helhedsrenoveringen vil være færdig i 2021. Forvaltningen er i gang med at vurdere, om målgruppen for nogle af boligerne skal ændres, så den samlede botilbudsvifte bedre matcher borgernes behov.

Modernisering af botilbuddet Boserupvej (tidl. Lindegårdshusene)

Der er i løbet af året arbejdet med at forberede udmøntningen af to planlægningsbevillinger til en reetablering af de nuværende pladser på Boserupvej. Den ene bevilling skulle have været et nybyggeri af to botilbud med 2x35 pladser på en grund i Roskilde Kommune (Viby Sj.), mens den anden skulle have været et nybyggeri af et botilbud med 36 pladser på den nuværende grund på Boserupvej.

Status er imidlertid, at Roskilde Kommune i september 2019 har besluttet, at der kun gives tilladelse til, at der etableres 35 pladser i Viby Sj. Lokalplansforslaget forventes offentligt bekendtgjort i foråret 2020 med mulighed for endelig vedtagelse i juni 2020. Derefter kan Københavns Kommune søge om byggetilladelse. Beslutningen skyldes blandt andet store protester fra beboere i Viby Sj.

De resterende 35 pladser, som først var tænkt etableret i Viby Sj., påtænkes nu at blive etableret på Boserupvej sammen med de 36 botilbudspladser, som fra start har været planlagt på Boserupvej. De 35 pladser og de 36 pladser forventes at blive etableret som to separate tilbud. Der udestår en afklaring med Roskilde Kommune om et plangrundlag, der muliggør etableringen af de to separate botilbud på Boserupvej.

Planlægningsbevilling til nybygning af Granvej 2019

Socialforvaltningen har ligeledes arbejdet på at udmønte planlægningsbevillingen, der skal bruges til at afklare muligheden for at reetablere botilbuddet Granvej som nybyggeri. Det er tanken, at det skal være et tilbud med 2x26 pladser på den eksisterende matrikel i Gladsaxe Kommune. Planlægningsfasen forventes at blive igangsat ved udgangen af 2019.

Omplacering af botilbuddet Rønnebo

Der blev i forbindelse med Budget 2020 afsat en anlægsbevilling til omplaceringen af Rønnebo, men projektet er nu blevet udskudt i to år. Botilbuddet forventes derfor først klar i 2025. Flytningen af botilbuddet Rønnebo fra Bystævneparken til Ryparken er en del af Byudviklingsstrategien for området Tingbjerg-Husum. Der er en del protester fra de kommende naboer til botilbuddet, og forvaltningen har derfor fokus på skabe et godt naboskab gennem information og dialog.

Modernisering af bofællesskaber

Bofællesskabspladser er botilbudslignende pladser oprettet efter § 107 i serviceloven. 21 bofællesskabspladser er nu ved at blive erstattet af 21 nybyggede pladser på Nansensgade og Orienten. De fortsætter fremadrettet som botilbud etableret efter servicelovens § 107.

Herudover har Socialforvaltningen på baggrund af påbud fra Socialtilsynet gennem de seneste år arbejdet med at se på mulige juridiske konstruktioner for en lovliggørelse af en del af de øvrige pladser, som er etableret i almene boliger. Dette har ikke vist sig muligt og Socialudvalget har på den baggrund den 30. oktober 2019 godkendt, at der afvikles af 37 pladser i almene boliger. Socialforvaltningen er pt. i gang med at afvikle pladserne og finde passende løsninger til borgerne.